

53 ואם תצא עשירית תקדש בקדושת קרבן מעשר אף שאינה ראויה
 54 עדיין להקרבה, וכשיגיע זמנה תקרב, ומדוע אין הדין שיהיה לזאת
 55 חכמים בתורים שהקדישים לקרבן העוף קודם זמנם, וסוברים שאינם
 56 קדושים בקדושת קרבן ואין בהם מעילה.
 57 משיבה הגמרא: **אָמְרֵי** – אמרו בני הישיבה, אין דין מחוסר זמן
 58 בבהמה ובעוף דומה, **מְחוּסֵר זְמַן** בבהמה חל עליה קדושת קרבן,
 59 **מִיָּדֵי הַתּוֹרָה אֲבָעַל מוֹם דְּבַר פְּרִיזוֹן הוּא** – בדומה לקרבן בהמה שיש
 60 בו מום, שאף שאינו קרב יש בו קדושה שהרי יש לפדותו, ומתוך
 61 שהוא חשוב שיש בו קדושה גם כשאינו ראוי להקרבה מחמת שהוא מחוסר זמן,
 62 כך יש בו קדושה גם כשאינו ראוי להקרבה מחמת שהוא מחוסר זמן,
 63 **אֲבָל הֵנִי** [אלו] **עוֹפוֹת, בִּיּוֹן דְּאִין מוֹם פּוֹסֵל בְּעוֹפוֹת, לִפְיֵךְ אִין**
 64 **לְעוֹפוֹת פְּרִיזוֹן**, ואי אפשר לומר בהם שמתוך שיש בהם קדושה
 65 במומם כך יש בהם קדושה כאשר הם מחוסרי זמן, ולכך לדעת
 66 חכמים אין קדושה בתורים קודם זמנם ואין בהם מעילה.
 67 הגמרא דנה בדין מעילה בקדשים שמתו: **אָמְרֵי עוֹלָא אָמְרֵי רַבִּי יוֹחֲנָן,**
 68 **קְדוּשֵׁים שְׂמַתוּ, יִצְאוּ מִיָּדֵי אִיסוּר מְעִילָה דְּבַר תּוֹרָה, שְׂכִיז שְׂאֵי**
 69 **אֲפֻשֵׁר לְהַקְרִיבָם אִינֵם בְּכֻלָּל הַפְּסוּק הָאִמּוּר בְּעֵינֵי מְעִילָה** (ויקרא ה טו)
 70 **מְקַדְשֵׁי ה'.** ואף אין בהם קדושת דמים משום שאינם ראויים אלא
 71 להאכל לכלבים, ואין פודים את הקדשים להאכילם לכלבים.
 72 מקשה הגמרא על דברי רבי יוחנן: **יְתִיב עוֹלָא וְקָאֵמֵר לְהָא שְׂמַעְתָּא**
 73 **– יִשֵּׁב עוֹלָא וְאִמְרֵי שְׂמַעוּהוּ זו.** **אָמְרֵי לִיָּה רַב חֲסֵדָא, מָאן שְׂמַע לָךְ**
 74 **וְלְרַבִּי יוֹחֲנָן רַבָּךְ – מִי יִקְבֵּל מִמֶּךָ וּמְרַבִּי יוֹחֲנָן רַבִּי דִּין זֶה, [כִּי]**
 75 **קְדוּשָׁה שְׂהִיתָה בְּהֵן בְּקִדְשֵׁים אֵלוּ בְּחִייהֶם שְׁהִיהָ בְּהֵם אִיסוּר מְעִילָה**
 76 **מִן הַתּוֹרָה, לְהִיבֵן הַלְבָּה, שְׁלֹכְךָ אַתָּה אֹמֵר שְׂאִין בְּהֵם מְעִילָה.**
 77 **אָמְרֵי לִיָּה עוֹלָא לְרַב חֲסֵדָא, לְשִׁיתֶךָ תִּיקְשֵׁי מְתַנְיֵתִין – תְּהִיָּה**
 78 **קוּשִׁיא עַל מִשְׁנַתְּנוּ, שְׂשִׁינּוּ (לעיל א), תּוֹרִין קִטְנִים שְׁלָא הִגִּיעַ זְמַנְהוּ,**
 79 **שְׁהַקְדִישִׁם לְקַרְבָּן, וּבְנֵי יוֹנָה גְדוּלִים שְׂעֵבֵר זְמַנְהוּ וְשׁוּב אִינֵם רְאוּיִים**
 80 **לְהַקְרִיבָה, שְׁהַקְדִישִׁם לְקַרְבָּן, בִּין הַקְדִישִׁם בְּתוֹךְ זְמַנְהוּ וּבִין אַחַר שְׁעֵבֵר**
 81 **זְמַנְהוּ, לֹא נִהְיִין וְלֹא מוֹעֲלִין, וְלְשִׁיתֶךָ הִכָּא נִמְיָא – אִף כָּאן,**
 82 **בְּבֵי יוֹנָה שְׁהַקְדִישִׁם הַתּוֹךְ זְמַנְהוּ וְאַחַר כֵּךְ עֵבֵר זְמַנְהוּ, נִאֵמֵר קְדוּשָׁה**
 83 **שְׂהִיתָה בְּהֵן כְּאִשֶׁר הִיוּ בְּתוֹךְ זְמַנְהוּ לְהִיבֵן הַלְבָּה, וּמְדוּעַ אִין בְּהֵם**
 84 **מְעִילָה. אֵלָּא מוֹכַח שְׂאִין אֲנוּמִים קְדוּשָׁה שְׁבַהֵם לְהִיבֵן הַלְבָּה, וְאִף**
 85 **לְגַבֵּי קְדוּשֵׁים שְׂמַתוּ לֹא נִאֵמֵר כֵּן.**
 86 מוסיף עולא על דבריו: **(אָמְרֵי לִיָּה) [אֲבָל] מוֹדִינָא לָךְ – אַבֵּל אִנִּי**
 87 **מוֹדָה לָךְ רַב חֲסֵדָא, דְּאִיכָא – שִׁישׁ אִיסוּר מְעִילָה מְדַרְבְּנֵן בְּקִדְשֵׁים**
 88 **שְׂמַתוּ וּבְתוּרִים קוֹדֵם זְמַנְהוּ וּבְבֵי יוֹנָה שְׁעֵבֵר זְמַנְהוּ, וּמִשְׁלַם הַקֶּרֶן**
 89 **לְהַקְדִישׁ, אִף שְׂאִין בְּהֵם מְעִילָה מִן הַתּוֹרָה וּפְטוּר מְחוּמָּשׁ וְאִשְׁמ.**
 90 **מְקַשָּׁה רַב חֲסֵדָא לְעוֹלָא: וְקָשִׁיא לִי – וְקַשָּׁה לִי עַל דִּין זֶה שְׂאִמְרַת,**
 91 **שְׁבְתוּרִים קוֹדֵם זְמַנְהוּ יֵשׁ מְעִילָה מְדַרְבְּנָן, מִי אִיכָא מִיָּדֵי – וְכִי יֵשׁ**
 92 **דְּבַר, דְּמַעֲיָקְרָא לֹא אִית בִּיהּ מְעִילָה – שְׂמַתְחִילְתוּ לֹא הִיהָ בּוּ כֻלָּל**
 93 **אִיסוּר מְעִילָה מִן הַתּוֹרָה, וְלְכַפּוּסָה אִית בִּיהּ מְעִילָה – גְּזוּר רַבֵּן**
 94 **שִׁהִיָּה בּוּ אִיסוּר מְעִילָה, וְאִיךָ אַתָּה אֹמֵר שִׁישׁ מְעִילָה מְדַרְבְּנָן**
 95 **בְּתוּרִים קוֹדֵם זְמַנְהוּ הִרִי בְּתַחֲוִילָה בִּשְׂעָה שְׁהוּקְדָשׁוּ לֹא הִיהָ בְּהֵם**
 96 **מְעִילָה מִן הַתּוֹרָה.**
 97 **מְקַשָּׁה הַגְּמָרָא עַל קוּשִׁית רַב חֲסֵדָא: וְלֹא – וְכִי לֹא מְצִינוּ דְּבַר**
 98 **שְׂמַעוּלָם לֹא הִיהָ בּוּ אִיסוּר מְעִילָה וּבְסוּפּוֹ גְזוּר בּוּ אִיסוּר מְעִילָה**
 99 **מְדַרְבְּנָן, וְהָא אִיכָא – וְהִרִי יִשְׁנוּ דְּם הַקְרַבְנוֹת, דְּמַעֲיָקְרָא – מִיָּד**
 100 **כְּשִׁנְשַׁח קוֹדֵם שְׂנוֹרֵךְ עַל הַמּוֹכַח לִית בָּהּ – אִין בְּהָ אִיסוּר מְעִילָה,**
 101 **וְלְכַפּוּסָה אַחַר שִׁיבָא לְנַחַל קִידְרָן אִית בָּהּ – יֵשׁ בְּהָ אִיסוּר מְעִילָה**
 102 **מְדַרְבְּנָן, דְּתַנֵּן (לעיל א), דְּם הַקְרַבְנוֹת, בְּתַחֲוִילָה קוֹדֵם שִׁיבָא לְנַחַל**
 103 **קִידְרָן אִין מוֹעֲלִין בּוּ, יִצְא לְנַחַל קִידְרָן מוֹעֲלִין בּוּ, מְשִׁיבָה הַגְּמָרָא:**
 104 **אָמְרֵי – תִּירְצוּ בְּנֵי הַיְשִׁיבָה, הֵתָם – שֵׁם בְּדָם הַקְדִישִׁים, נִמְיָא אִיכָא**
 105 **מְעִילָה מְעִיָקְרָא – גַּם כֵּן יִשְׁנוּ אִיסוּר מְעִילָה מִתַּחֲוִילָתוּ,**

1 לגבי **מִזְבַּח הַחִיצוֹן** שיש מעילה בתרומת הדשן שלו, משום **דְּקָתִיב**
 2 **בִּיה – שְׂנֵאֵמֵר בְּעֵינֵינוּ (ויקרא א) 'וְשִׂמּוֹ אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ'** ולמדנו מתיבת
 3 **'וְשִׂמּוֹ'** שטעון גניזה, והיה נבלע במקומו, כדי שלא ימעלו בו, אלא
 4 **מִזְבַּח הַפְּנִימִי, מְנָלָן** – מהיכן למדנו שמניח את דשנו במקום תרומת
 5 הדשן, ושיש בו איסור מעילה אחר שהניחו עם תרומת הדשן. משיבה
 6 הגמרא: **אָמְרֵי רַבִּי אֶלְעָזָר, דְּאָמְרֵי קְרָא** – שנאמר בפסוק בענין עולת
 7 העוף (ויקרא א טו) **'וְהִסִּיר אֶת מִרְאֵתוֹ בְּנוֹצָתָהּ וְהִשְׁלִיךְ אֹתָהּ אֲצֵל**
 8 **הַמִּזְבֵּחַ קְדָמָה אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן, אִם אִינוּ עֵינֵינוּ לְמִזְבַּח הַחִיצוֹן – כִּיֹּן**
 9 **שֶׁהַפְּסוּק 'אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן' אִינוּ נִצְרָךְ לְלַמְדוֹ אֵת מְקוֹם דֶּשֶׁן מִזְבַּח**
 10 **הַחִיצוֹן, שׁוּדָה נִלְמַד מִן הַפְּסוּק שְׂנֵאֵמֵר בְּעֵינֵינוּ, תְּנַהּוּ עֵינֵינוּ לְמִזְבַּח**
 11 **הַפְּנִימִי** – נלמד מפסוק זה ששם הוא מקום דשן מזבח הפנימי, ושיש
 12 בו איסור מעילה כדשן מזבח החיצון המונח שם, מאחר שנתערבו.
 13 דוחה הגמרא את הלימוד מן הפסוק. שואלת הגמרא: **אִיכָא – נֵאֵמֵר,**
 14 **אִרְי וְאִרְי** – זה וזה, כלומר, בין הפסוק בתרומת הדשן ובין הפסוק
 15 בעולת העוף מדברים בְּדֶשֶׁן מִזְבַּח הַחִיצוֹן, וְהַפְּסוּק הַשֵּׁנִי נִצְרָךְ כִּי
 16 **לְקַבּוּעַ לּוֹ מְקוֹם** להשלכת מוראת עולת העוף ונרצתה שיהא במקום
 17 תרומת הדשן, ואם כן מניין נלמד שמניח שם אף דשן מזבח הפנימי
 18 ושיש בו מעילה. משיבה הגמרא: **אִם בֵּן שֶׁהַפְּסוּק מִלְּמַדוֹ אֵת מְקוֹם**
 19 **הַשְׁלֵכַת מוֹרָאת הָעוֹף, לִימָא קְרָא** – היה לפסוק לומר **'אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ'**
 20 **בְּלִבָּר, וְלֹא הִיהָ לוֹ לִסִּים 'אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן', וְנִלְמַד בְּגוּרָה שׁוּדָה 'אֲצֵל'**
 21 **'אֲצֵל' שְׁהוּא בְּמִקוֹם הַנְּחַת תְּרומת הַדֶּשֶׁן שְׂאִף בְּהָ נִאֵמֵר (ויקרא א 1)**
 22 **'אֲצֵל הַמִּזְבֵּחַ', וְאִם כֵּן מֵאֵי – מִפְּנֵי מַה נִאֵמֵר 'אֶל מְקוֹם הַדֶּשֶׁן', וְדֵאִי**
 23 **בָּא לְלַמְדוֹ דְּאֶפְיֻלוֹ דֶּשֶׁן מִזְבַּח הַפְּנִימִי שֵׁם מְקוּמוֹ, וְיֵשׁ בּוּ אִיסוּר**
 24 **מְעִילָה.**
 25 שואלת הגמרא: דשן המְנוּרָה מְנָלָן שמניחו במקום הנחת תרומת
 26 הדשן. משיבה הגמרא: **דְּשֵׁן 'הַדֶּשֶׁן' – יִתּוּר הָאֵת ה"א בְּתִיבַת**
 27 **'הַדֶּשֶׁן' מִלְּמַד לְרַבּוּת אִף אֵת דֶּשֶׁן הַמְנוּרָה.**

משנה

28 המשנה מביאה תנא החולק על דין המעילה בתורים, המבואר
 29 במשנה לעיל (א): **רַבִּי שְׂמַעוֹן אֹמֵר, תּוֹרִין קִטְנִים שְׁלָא הִגִּיעַ זְמַנְהוּ,**
 30 **שְׁהַקְדִישִׁם לְקַרְבָּן הָעוֹף, מוֹעֲלִין בְּהֵן, אִף שְׂעִדִין אִינֵם רְאוּיִים**
 31 **לְהַקְרִיבָה, שְׂכִיז שְׂכַשְׁגְּדוּלֵי הַיָּדִים רְאוּיִים לְהַקְרִיבָה, נַחֲשִׁים מַעְתָּה**
 32 **רְאוּיִים לְמִזְבֵּחַ, אַבֵּל בְּנֵי יוֹנָה גְדוּלִים שְׂכַבֵּר עֵבֵר זְמַנְהוּ, שְׁהַקְדִישִׁם**
 33 **לְקַרְבָּן, לֹא נִהְיִין מְהֵם, וְלֹא מוֹעֲלִין בְּהֵן.**

גמרא

34 מבררת הגמרא את טעם מחלוקת רבי שמעון וחסכמים. שואלת
 35 הגמרא: **בְּשִׁלְמָא מוּבֵן טַעַם רַבִּי שְׂמַעוֹן שִׁישׁ מְעִילָה בְּתוּרִים קוֹדֵם**
 36 **זְמַן הַקְרַבְתָּם, בְּרַקְתֵּינִי מַעֲמָא – כְּפִי שְׂשׁוּנֵי טַעַמוּ לְעַנֵּן הַשּׁוֹחֵט קַרְבָּן**
 37 **מְחוּץ לְעוֹרָה, שְׂאֵם הִיוּ בְּהַמוֹת קַרְבָּן אִם וּבְנָה, וְנִשְׁחַטָּה הָאֵם בְּעוֹרָה**
 38 **כְּדִינָה וְאַחַר כֵּךְ בּוּ בֵּיּוֹם שַׁחַט אֵת בְּנָה בְּחוּץ, אִף שְׂאִינוּ חַיִּיב כְּרַת**
 39 **מְשׁוּם שׁוֹחֵט בְּחוּץ, שְׁהָרִי אִינוּ רְאוּיִים הַיּוֹם לְהַקְרִיבָה, סוּבֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן**
 40 **שְׁעוּבֵר בְּאִיסוּר לֹא תַעֲשֶׂה, מִפְּנֵי שְׂהִיָּה רַבִּי שְׂמַעוֹן אֹמֵר, כֹּל הַרְאוּיִ**
 41 **לְהַקְרִיבּוּ לְאַחַר זְמַן, כְּגוֹן בֵּן הַבְּהֵמָה שְׂנִשְׁחַטָּה הַיּוֹם שִׁהִיָּה רְאוּיִ**
 42 **מִחַר הַקְרַבְתָּהּ, וְהַקְדִישׁוּ בְּתוֹךְ זְמַנְהוּ – קוֹדֵם שְׁהִגִּיעַ הַזְּמַן שְׂרְאוּי**
 43 **לְהַקְרִיבָה, וְשַׁחַטוּ מְחוּץ לְעוֹרָה, תְּרִי הוּא עוּבֵר בְּאִיסוּר לֹא תַעֲשֶׂה,**
 44 **וְאִין בּוּ חַיִּיב בְּרַת, אִם כֵּן סוּבֵר רַבִּי שְׂמַעוֹן שִׁישׁ קְדוּשַׁת קַרְבָּן**
 45 **בְּבַהֲמָה שְׁתַּהִיָּה רְאוּיָה לְהַקְרִיבָה לְאַחַר זְמַן, וְעַל כֵּן סוּבֵר שְׂתוּרִים**
 46 **שְׁהַקְדִישִׁם לְקַרְבָּן קוֹדֵם זְמַנְהוּ, כִּיֹּן שִׁהִיָּה רְאוּיִים לְהַקְרִיבָה כְּאִשֶׁר יִגִּיעַ**
 47 **זְמַנְהוּ, יֵשׁ בְּהֵם כְּבֵר עַתָּה אִיסוּר מְעִילָה. אֵלָּא לְדַעַת דְּרַבֵּן הַסּוּבֵרִים**
 48 **בְּמִשְׁנֵה לְעִיל (א) שְׂאִין אִיסוּר מְעִילָה בְּתוּרִים קוֹדֵם זְמַנְהוּ, לֹא מוּבֵן**
 49 **מֵאֵי שְׂנָא – מְדוּעַ שׁוּנָה הַדִּין בְּתוּרִים קוֹדֵם זְמַנְהוּ מִמְּחוּסְרֵי זְמַן –**
 50 **מְבַהֲמָה קוֹדֵם שְׁעֵבֵר שְׂבַעָה יָמִים מִלִּידָתָהּ, שְׂנַכְנַסְתָּ לְדִיר לְהַתְעַשֵּׂר,**

אלעזר, דאמר רבי אלעזר, כל מקום שאמרו חכמים לענין מעילה, קדוש ואינו קדוש, כלומר, שלא נהנים מדבר פלוני ולא מועלים בו, דמיו יפלו ללשכה – לשיירי הלשכה.

משנה

המשנה מבארת את דין המעילה בחלב וביצים הבאים מבהמות ועופות של הקדש: חלב בהמת המוקדשין, וביצי תורין של קרבן העוף, לא נהנין מהן ולא מועלין בהן. במה דברים אמורים שאין מועלין בחלב וביצים, בחלב וביצים של קדשי מזבח – של הקרבנות, שכיון שהחלב והביצים אינם ראויים להקרבה על המזבח אין בהם מעילה, אכל בקדשי בידן הפית, אם הקדיש לבדק הבית תרנגולת, מועלין בה ובביצתה, ואם הקדיש לבדק הבית המורה, מועלין בה ובחלבה, שכיון שקדושתם קדושת דמים, ואף דמי החלב והביצים ראויים לבדק הבית, לכך אף בהם יש איסור מעילה.

גמרא

הגמרא דנה בחילוק הדינים במשנה, בין קדשי מזבח לקדשי בדק הבית. מקשה הגמרא: מדברי המשנה האומרת שבקדשי מזבח אין מעילה בחלב וביצים, ואילו בקדשי בדק הבית יש מעילה בחלב וביצים, יש לדייק, אלא – שבאופן שהקדיש בהמה או עוף לנגי מוזהב, כי אקדשה – כאשר הקדיש את הבהמה או את העוף בקדושת דמים למוכרה ולקחת בדמיה קרבנות, לא אית בה – אין בחלבה או בביצתה מעילה, וקשה, הרי גם החלב והביצים ראויים להמכר ולקחת בדמיהם קרבנות, ולמה אם כן לא יהיה בהם מעילה כפי שיש בכל דבר העומד להמכר על מנת לקנות בדמיו דבר לצורך המזבח.

מתרצת הגמרא: אמר רב פפא, חסורי מיחסקא וקמי קתני – יש ללמוד את המשנה כאילו היא חסירה, וכך יש לשנות בה, במה דברים אמורים שאין מועלין בחלב וביצים, כשהקדיש את הבהמה או העוף קדושת הגוף להקריבו לנגי מוזהב, אכל אם הקדישו – את הבהמה או את העוף קדושת דמים לקנות בדמיו דבר הראוי להקרב לנגי מוזהב, נעשה דינו כמי שהקדישו לבדק הבית, שדינו שאם הקדיש תרנגולת לבדק הבית מועלין בה ובביצתה, ואם הקדיש המורה לבדק הבית מועלין בה ובחלבה.

משנה

משנתנו ממשיכה לבאר דין חפצים שנתקדשו למזבח או לבדק הבית, או רק לדמיהם, האם מועלים בהם ובהמה שנמצא וגדל בתוכם: כל דבר, תראוי להקריבו על גבי המזבח שהקדישו, כגון שור וכבש תמימים, שראויים להקרב על גבי המזבח,

דאמר רב, המקוין הם לכהמת קדשים בעודה בחייה, אותו הדם אסור בהנאה ומועלין בו, שכיון שאינו ראוי לזריקה על המזבח, נחשב כגוף הבהמה ויש בו מעילה, וכיון שהיה בדם מעילה מתחילתו קודם שנשחט הקרבן, גזרו שיהיה בסופו אחר שיצא לחלל קדרון מעילה מדרבנן, אבל לענין תורים שלא הגיע זמנם, שמעולם לא היה בהם מעילה, קשה, מפני מה יש בהם מעילה מדרבנן אחר שהוקדשו, שהרי לא מצינו דבר שמעולם לא היה בו מעילה מן התורה ובסופו גזרו רבנן שיהיה בו מעילה.

הגמרא דנה בדברי רב, שיש מעילה בדם בהמת קדשים בעודה בחייה. אומרת הגמרא: גופא – נבאר את עצם דברי רב, אמר רב הוין אמר רב, המקוין הם לכהמת קדשים בעודה בחייה, אותו הדם אסור בהנאה ומועלין בו.

הגמרא מקשה על רב: מתיב – הקשה רב המנונא לרב הונא, כיצד אתה אומר בשם רב, שדם בהמת קדשים בעודה בחייה הוא כגופה ומועלים בו, והרי שנינו במשנה להלן, חלב בהמת המוקדשין, וביצי התורין של קרבנות העוף, לא נהנין מהם ולא מועלין בהם, ואין אנו אומרים שהחלב הוא כגוף הקרבן ומועלים בו, ומדוע שונה הדין בדם שהופרש מן הבהמה בעודה בחייה, שנחשב כגופה ומועלים בו. מתרצת הגמרא: אמר ליה רב הונא לרב המנונא, כי קאמרין – מה שאנו אומרים שנחשב כגוף הבהמה הוא דווקא לנגי דם, משום דלא מתקיימת הבהמה בלא דם, שהרי הדם הוא הנפש, אכל חלב, דקא מפייקא – שהבהמה מתקיימת בלא חלב, לא – אין אנו אומרים שיש בהם כגוף הבהמה, ולכן אין בו מעילה.

הגמרא מקשה על תירוצו רב הונא: מתיב – הקשה רב משרשיא לרב הונא, שנינו בברייתא, הובל והפרש של בהמות הקדשים שפוצר של הקדש, אין נהנין ואין מועלין בהם, ויפלו דמיה ללשכה – ואם נהנה ממנו אדם ישלם דמיו לשיירי הלשכה. אמאי – מדוע אין מעילה בפרש, הקא נמי – והרי אף כאן לא מקיים בלא פירש – אי אפשר שתהיה הבהמה קיימת בלא שיש לה מעט פרש במעיה, ומדוע אם כן אין נחשב הפרש כגופה של הבהמה ואין בו מעילה.

מתרצת הגמרא: אמרי – אמרו בני הישיבה, מאי איריא – מה קושיא היא זו, הרי אין לדמות דם לפרש, תרין פירש – הפרש הזה דמן עלמא קאתי לה – שמחוץ לגופה ממאכל של חולין נכנס לתוכה, אויל האי – ואפילו אם יצא ממנה הפרש הזה לגמרי אתי אחרניא – יבא במקומו פרש אחר כשתשוב ותאכל, ואינו נחשב כגופה, ולכן אין מועלים בו, לאפוקי דם – להוציא דם, כלומר שונה ממנו הדם, שחלק מגופה של הבהמה הוא, שהרי לא נכנס לתוכה מחוצה לה אלא נברא עמה, ולכן מועלים בו.

הגמרא מביאה ראיה מן הברייתא, לענין אחר: קתני – זה שנינו בברייתא שלא נהנין ולא מועלין מן הובל והפרש, ודמיו יפלו ללשכה, מסייעא ליה לרבי אלעזר – ראיה הוא לדינו של רבי

המשך ביאור למס' מעילה ליום שלישי עמ' ב

ומוספים, יפלו הקרן והחומש שמשלם, ללדבת צבור, כלומר, לקופות שבבית המקדש הנראות כעין שופרות, שקונים מהן קרבנות ציבור ליקין המזבח.

הגמרא מקשה סתירה בדברי הברייתא. מקשה הגמרא: הא גופה קשיא – ברייתא זו מצד עצמה קשה היא, שכן ברישא שנינו עד שלא קרבה חטאתו יוסף ויביא חטאתו, משקרבה חטאתו ילבו לים המלח, הרי שאם לא נודע לו שמעל עד שכבר הפריש בהמה לחטאתו, אין קונים מן הקרן והחומש בהמה לקרבן, אלא ילכו לאיבוד, וקתני – ואילו בסיפא שנינו 'כל קרבנות המזבח, למזבח, ומלושן 'כל משמע, שכל האופנים קונים מן הקרן והחומש שמשלם, בהמה לקרבן, לא שניא דאיכפור בעלים, ולא שניא היבא דלא איכפור, כלומר, בין אם נודע לו שנהנה מן הקדש, לפני שהפרישו

הבעלים בהמה לחטאת, ובין אם נודע לו דבר זה אחרי שכבר הפרישו בהמה לחטאת.

הגמרא מעמידה את הרישא והסיפא, בשיטות תנאים שונים. מתרצת הגמרא: רישא, רבי שמעון היא – הרישא שנינו בה שהקרן והחומש ילכו לים המלח, נשנה בשיטת רבי שמעון, דאמר (תמורה טו), כל חטאת שכיפרו בעליה – שנתכפרו בעליה בחטאת אחרת, תמות – מניחים אותה למות, ולדעתו אין חילוק בסיבה שמחמתה נתכפרו באחרת, אלא בכל אופן מניחים את החטאת שלא נתכפרו בה למות, ולפיכך גם המעות של הקרן והחומש, חל עליהם דין חטאת שנתכפרו בעליה, שכן היה חייב להוסיף אותם על הנשאר מדמי חטאתו, אלא שלא נודע לו שנהנה מן ההקדש עד לאחר שכבר הפריש קרבן חטאת, ולפיכך ילכו לאיבוד.